

Omtale af ekstremisme i danske medier i årene 2003-2013: en kvantitativ analyse

Emil OW Kirkegaard, Institut for Lingvistik, Århus Universitet, Danmark¹

Opsummering:

Grundet diskussioner i den offentlige debat om hvorvidt journalister er røde eller ej, og om dette påvirker deres arbejder, og i hvilken grad, så blev det klart at der var brug for en kvantitativ analyse af emnet. Da det blev påstået at medierne oftere omtaler højrefløjsekstremisme og nedtoner venstrefløjsekstremisme, så var det en god mulighed for at undersøge emnet. En undersøgelse af mediernes omtale af hhv. højre-, venstrefløjs, og muslimsk ekstremisme vha. Infomedia viste at højrefløjsekstremisme meget oftere blev omtalt end venstrefløjsekstremisme eller muslimsk ekstremisme. Resultatet blev diskuteret som muligt tegn på at journalisternes politiske overbevisninger har en effekt på hvad de skriver og om hvad de skriver.

§1 Introduktion

Det bliver ofte påstået i den offentlige debat at medierne er partiske eller at de ikke er [fx [1](#), [2](#), [3](#), [4](#)]. Disse påstande er stort set aldrig baseret på kvantitative analyser og jeg giver derfor ikke meget for dem. Denne analyse er et forsøg på at studere emnet kvantitativt ved at bruge mediernes fokus på forskellige typer af ekstremisme. Ideen er således: 1) en given journalist betragter nemmere en person fra den modsatte politiske fløj som ekstrem fordi at dennes holdninger er langt fra journalistens egne, 2) danske journalister er overvejende venstreorienterede, 3) ergo bør man forvente at der bliver omtalt mere ekstremisme på højrefløjen. Det er denne hypotese (3) som undersøges kvantitativt i denne analyse.

Men først bliver evidensen for at danske journalister er venstreorienterede opsummeret.

§2 'De røde journalister'

[Information skrev i 2006](#) at 9 ud af 10 journaliststuderende "er røde". Deres datatabel ser således ud

¹ Kontakt: emil@emilkirkegaard.dk

og bortset fra forskellen som jeg har udregnet:

Parti	Den brede befolkning, i %	Journaliststuderende, i %	Forskel, i %point
Socialdemokratiet	25.8	17.1	-8.7
Radikale	9.2	38.7	29.5
Konservative	10.3	4.3	-6
Socialistisk Folkeparti	6	17.2	11.2
Dansk Folkeparti	13.3	1.1	-12.2
Venstre	29	4.3	-24.7
Enhedslisten	3.4	16.1	12.7
S+SF+R+EL	44.4	89.1	44.7
V+K+DF	52.6	9.7	-42.9
Total	97	98.8	1.8

Som det kan ses, så passer analysen fra Information ca., da 89.1% af de studerende 'var røde'. Nuvel hører man nogle gange at folk bliver mere højreorienteret med alderen, så måske tallet falder med tiden. Journalisterne ude på aviserne kan i så fald ikke forventes at være 89% venstreorienterede.

I 2012 fortalte både [DR](#) og [Journalisten.dk](#) at 80% af danske journalister ville stemme rødt, og at hver tredje ville stemme på de Radikale. Efter at have trevlet deres kilder rundt, så fandt jeg rapporten tallene kom fra: [Skandinavisk medieundersøgelse](#) (2012). I den kan man finde følgende en oversigt. Jeg har til sammenligning tilføjet [resultaterne fra Folketingsvalget i 2011](#) hos den brede befolkning og udregnet forskellen som før.

Parti	Den brede befolkning, i %	Danske journalister, i %	Forskel, i %point
Enhedslisten	6.7	17	10.3
Socialistisk Folkeparti	9.2	13	3.8
Socialdemokraterne	24.8	20	-4.8
Radikale	9.5	30	20.5
Venstre	26.7	11	-15.7
Liberal Alliance	5	5	0
Konservative	4.9	2	-2.9
Dansk Folkeparti	12.3	1	-11.3
Andet	0.9	1	0.1
S+SF+R+EL	50.2	80	29.8
V+K+DF+LA	48.9	19	-29.9

Resultaterne er meget lig dem blandt de studerende, bare lidt mindre ekstreme, præcis som ”mere blå med alderen”-hypotesen implicerer.

I [en artikel fra 2003 omtaler journalisten.dk](#) en undersøgelse af Nete Nørgaard Kristensen som viste at journalisterne stemte meget rødt.

Det Radikale Venstre fik for eksempel hele fem gange så stor en andel af journaliststemmerne som vælgerne samlet set gav det lille parti. Derudover gav de adspurgte journalister tilsammen SF og Enhedslisten 33 procent af stemmerne, mens vælgerne i alt kun

tildelte de to partier 11 procent af stemmerne. Samtidig stemte journalisterne, ifølge spørgeskemaundersøgelsen, overhovedet ikke på Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet.

De rå tal fremgik dog ikke direkte af artiklen, så jeg skrev til Nete for at høre om jeg måtte få tallene. Hun henviste mig bare til Det Kongelige Bibliotek, hvilket ikke var brugbart.

I [en artikel i Information fra 2007](#) citeres et prøvevalg på Danmarks Journalisthøjskole i Århus for at give følgende resultater:

Et nyligt prøvevalg på Danmarks Journalisthøjskole viste desuden, at SF fik 34 pct. af stemmerne, og at 72 pct. af de studerende stemte på et parti 'til venstre for midten'. Inklusive Ny Alliance er tallet 77 pct. (jf. 'Kommende journalister er røde', Jyllands Posten 13. november 2007). Tidligere prøvevalg på Danmarks Journalisthøjskole gav tilsvarende resultater (rød /blå): 77/21 (1998), 75/uoplyst (2001), 67/26 (2004).

Uheldigvis leder [Jyllands-Postens artikel](#) ikke en helt til kilden. Søgningen på både stift.dk og journalisthøjskolens side gav ikke noget brugbart resultat.

§2.1 Konklusion

Jeg fandt ikke umiddelbart flere undersøgelser af emnet, men det må generelt konkluderes at danske journalister er meget røde nok i området 70-90% som stemmer på S+SF+R+EL.

Se også dansk Wikipedias artikel ”[Røde lejesvende](#)”:

”**Røde lejesvende** er et udtryk der bruges i nedsættende sammenhæng om personer, der anses som [venstreorienterede](#) håndlangere.

Udtrykket blev først brugt af den tidligere [Venstre](#)-minister [Jens Sønderup](#) i februar 1968”

§3 Ekstremisme i medierne

Trykkefrihedsselskabet holdte fornylig i samarbejde med CEPOS [et møde med emnet](#) ”[Venstrefløjens vold](#)” (mødet kan ses gratis). Til mødet blev det nævnt at medierne fokuserer på ekstremisme på højrefløj og altså giver relativt lidt plads til ekstremisme på venstrefløj. Den slags påstande kalder på et systematisk studie og ikke bare mavefornemmelser, baseret på usystematiske observationer.

[Infomedia](#) er en artikeldatabase som opsamler artikler fra ca. alle større medier og gør dem søgbare

i én database. Det er et meget brugbart værktøj til at undersøge tendenser i medierne. Da jeg tidligere havde arbejdet med det værktøj, så stod opgaven nu klart for mig: Man skulle undersøge den relative omtale af forskellige typer ekstremisme.

§3.1 Metode

Det var klart at mediernes dækning af hhv. højre og venstreorienteret ekstremisme skulle undersøges, men da jeg alligevel skulle undersøge emnet, så var det værd at lige hurtigt undersøge om andre former for ekstremisme også burde medtages. Ved en hurtig gennemgang af artikler med søgeordet ”ekstremisme”, så besluttede jeg mig for at også undersøge muslimske ekstremisme.

Næste del bestod i at finde brugbare søgetermer. Det er ikke helt så nemt som det lyder da man ofte kan støde på irrelevante nyheder med brugbare søgetermer, det ved enhver som har brugt Google. Metoden til at finde brugbare søgetermer var at søge på et af de mere åbenlyse og generelle og så notere ofte brugte vendinger eller ord som således kunne bruges til at søge direkte på. Efter at have ekskluderet en række søgetermer (se datafilen for detaljer), så kom jeg frem til disse søgetermer for de tre slags ekstremismer:

<i>Højre</i>	<i>Venstre</i>	<i>Muslim/islam</i>
højreekstremisme	venstreekstremisme	muslimsk ekstremist
højreekstremist	venstreekstremist	muslimske ekstremister
højreekstremister	venstreekstremister	muslimsk ekstremisme
højreekstremistiske	venstreekstremistiske	radikal muslim
yderste højre	yderste venstre	radikale muslimer
ekstremister på højrefløjen	ekstremister på venstrefløjen	islamisk ekstremist
højreekstrem	venstreekstrem	islamiske ekstremister
højreekstre	venstreekstre	islamisk ekstremisme
højreradikal	venstreradikal	islamistiske ekstremisme
radikale højre		salafisme
		salafist
		salafister

Ved højre- og venstrefløjen blev det så vidt muligt forsøgt at bruge analoge begreber. Bemærk at termen ”radikale venstre” ikke kunne medtages da et af Folketingets partier har samme navn.

Ved alle søgninger blev metoden ”præcis sådan” brugt. Det betyder at ordene skal komme i præcis

den rækkefølge de er skrevet ovenfor og at der ikke kan være andre ord i mellem eller lign. Alle søgninger havde funktionen om afbøjede ord slået til, omend den ikke virkede optimalt. Derfor blev flertalsformer medtaget for at sikre en bredere dækning af termer.

Tidsbegrænsningen blev sat til ”seneste 10 år”, hvilket betyder at resultaterne er fra den 27. oktober 2003 til 27. oktober 2013. Grunden til at vælge en lang periode er at opnå en større sample size som giver mere statistisk pålidelige tal.

Den konkrete metode bestod i at:

1. Indstille Infomedia korrekt med 10 års perioden og kun det valgte medie.
2. For hvert søgeterm, kopiere det fra regnearket over i browseren, trykke søg, notere antal hits i regneark.

Derefter blev tallene for hver type ekstremisme summeret i regnearket og kopieret til Google Drives regneark for videre analyse. Analysen bestod udelukkende i at opgøre tallene i % for hvert medie samt at sortere medierne for deres relative fokus på de try typer ekstremisme. Til sidst blev tre grafer med resultaterne fremstillet.

§3.2 Hvilke medier?

Da det var tidskrævende at undersøge medier, så udvalgte jeg følgende medier som at have interesse:

- Danmarks Radio
- TV2 Nyhederne
- Politiken
- Information
- Berlingske
- Jyllands-Posten
- BT
- Ekstra-Bladet
- MetroExpress
- Weekendavisen
- Børsen

- Kristeligt Dagblad
- 'Alle medier'

Bemærk at 'alle medier' **ikke** er alle medierne nævnt ovenfor, men alle medier som Infomedia opsamler information fra.

Listen ovenfor indeholder to TV-kanaler, betalings- og gratisaviser, aviser som betragtes som venstreorienterede og som højreorienterede, tabloids, og inkluderer mig bekendt alle de store aviser i landet.

§4 Resultater

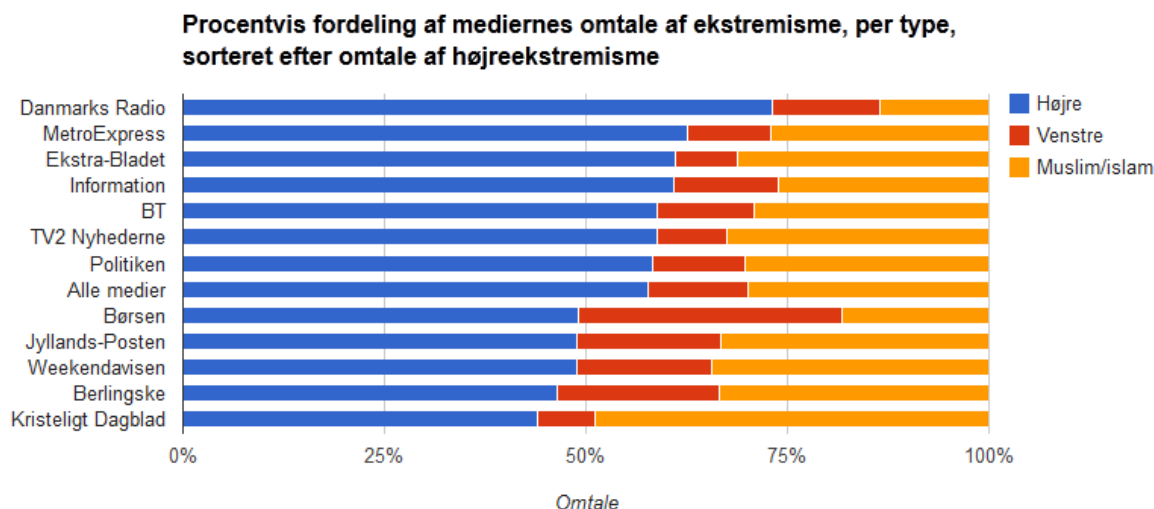
Alle medier gav over 400 resultater i søgningerne i alt, undtagen Børsen som kun gav 55. Statistisk usikkerhed skulle således ikke være et problem undtagen for Børsen. Se datafilen for rådata.

Den procentmæssige fordeling af omtalen ser således ud:

Medie	Højre	Venstre	Muslim/islam
<i>Danmarks Radio</i>	73.14%	13.33%	13.53%
<i>MetroExpress</i>	62.59%	10.43%	26.98%
<i>Ekstra-Bladet</i>	61.14%	7.69%	31.16%
<i>Information</i>	60.84%	13%	26.16%
<i>BT</i>	58.91%	11.88%	29.22%
<i>TV2 Nyhederne</i>	58.82%	8.76%	32.42%
<i>Politiken</i>	58.23%	11.53%	30.25%
<i>Alle medier</i>	57.64%	12.53%	29.83%
<i>Børsen</i>	49.09%	32.73%	18.18%
<i>Jyllands-Posten</i>	48.96%	17.78%	33.25%
<i>Weekendavisen</i>	48.91%	16.67%	34.42%
<i>Berlingske</i>	46.4%	20.22%	33.38%
<i>Kristeligt Dagblad</i>	43.96%	7.11%	48.93%

Medierne er sorteret efter den relative mængde af omtale af højrefløjsektremisme, da det blev meget tydeligt i dataene at dette var den største for alle medier, undtagen Kristeligt-Dagblad som havde mere omtale af muslimsk ekstremisme.

En grafisk illustration af ovenstående tal ser således ud:

§5 Diskussion

§5.1 Afspejler den skæve fordeling af omtalen en skæv fordeling af problemet?

Hvordan man tolker resultatet om den meget skæve omtale af højrefløjsekstremisme ifht. venstrefløjsekstremisme kommer an på hvordan man mener at denne er fordelt i befolkningen. Hvis højrefløjsekstremisme er et meget udbredt problem, så er det jo ikke underligt at det omtales oftere. Hvordan er fordelingen af problemer med ekstremister? Der er forskellige måder man kan anse det på. Man kunne forsøge at gætte sig frem ved at se på voldelige politiske grupper i Danmark, men der findes vist ingen systematisk oversigt. Hvis man havde medlemstal for nogle af de store, måske Antifascistisk Aktion (AFA) og White Pride, så kunne man lave nogle bud.

En anden ide er at se på en oversigt over den seneste tids ekstremistiske angreb, hærværk m.m..

[Ritzau](#) lavede en opsamling af tidligere angreb i Danmark på politikere:

- 24. marts 1998: Pia Kjærsgaard bliver overfaldet og forfulgt af en gruppe autonome på Nørrebro i København. Herfra bliver hun eskorteret bort af politiet i en af deres mandskabsvogne. Der blev blandt andet kastet tomater og sten mod bankens facade.
- 12. februar 2008: Tre mænd bliver anholdt for drabsplaner mod Muhammedtegneren Kurt Westergaard. En af dem blev sigtet for at planlægge et terrorrelateret drab, men politiet gjorde ikke forsøg på at få manden fængslet og droppede siden sigtelsen.
- 1. januar 2010: En somalier bryder ind i tegner Kurt Westergaards hjem og jager ham med

økse og kniv. Kurt Westergaard søgte tilflugt i sit sikringsrum og tilkaldte politiet, der passiviserede manden med pistolskud. Højesteret dømmer somalieren til 10 års fængsel og udvisning af Danmark.

- 10. september 2010: Tjetjeneren Lørs Doukaev bliver anholdt i Ørstedsparken efter et brag på et af Hotel Jørgensens toiletter. Den etbenede Doukaev var ved at lægge sidste hånd på en brevbombe til Jyllands-Posten i Aarhus, da eksplosionen skete. Han idømmes 12 års fængsel i Københavns Byret.
- December 2010: Fire mænd anholdes umiddelbart inden et planlagt terrorangreb mod Jyllands-Posten i København, heraf er de tre indrejst fra Sverige til Danmark bevæbnet med maskinpistol og pistol. PET mener, de havde til hensigt at dræbe så mange som muligt i bladhuset på Rådhuspladsen.
- 5. februar 2012: Formanden for Trykkefrihedsselskabet Lars Hedegaard bliver udsat for mordforsøg i sit hjem på Frederiksberg. Gerningsmanden affyrede skud mod Hedegaard, der dog ikke blev ramt. Efter noget håndgemæng flygtede attentatmanden.

[TV2 Nyhederne har også skrevet en oversigt](#), jeg citeret selektivt dem som ikke tidligere er nævnt:

- I 2001 blev Frank Jensen, der dengang var justitsminister, chikaneret i sit sommerhus, da en gruppe fra Konservativ Ungdom anbragte et råddent grisehoved i hans have og sang smedesange. De 10 KU'ere blev senere tiltalt for gadeuorden og sendte en undskyldning til Frank Jensen og hans familie.
- Billederne af Anders Fogh Rasmussen (V) badet i rød maling gik landet rundt i marts 2003. Som en protest mod Danmarks rolle i Irakkrigen lykkedes det to medlemmer af græsrodsbevægelsen Globale Rødder at kaste malingen på den daværende statsminister og hans udenrigsminister Per Stig Møller (K) med ordene 'Du har blod på hænderne'. Græsrodderne blev idømt tre og fire måneders fængsel for vold mod tjenestemænd.
- I 1998 blev amtsborgmester Laurits Tørnæs (V) udsat for et brandattentat, hvor ukendte gerningsmænd sætter ild til huset. Tørnæs og hans kone bliver reddet ud af huset af brandvæsenet og der bliver senere rejst sigtelse med en pensionist fra Bække. Politiet dropper dog at rejse tiltale.
- I 2002 får Næstvedborgmester, Henning Jensen (S), sin hoveddør og vinduer sprængt i luften med kraftigt fyrværkeri. I postkassen er et brev med ordene: 'Når du er uretfærdig, er

vi ligeså'.

- I julen 2005 bliver der sat ild til daværende integrationsminister Rikke Hvilshøjs bil. Ingen kommer til skade, men bil og carport brænder ned. Bagefter bor familien længe på en hemmelig adresse, og familiens to børn får psykologhjælp. Efterfølgende hævdede 'Aktionsgruppen Grænseløse Beate i en mail, at den var ansvarlig for attentatet.

Dertil kommer [angrebet på Morten Uhrskov Jensen](#), som nok er begået af venstreorienterede, eller måske indvandrere. En hurtig optælling af de ovenstående giver: muslimsk: 5, venstrefløj: 4, højrefløj: 1, uklare: 2.

Et bedre bud er at kikke i [Europols rapporter om terrorisme i EU](#). Jeg har gennemgået alle deres rapporter som dækker over årene 2006 til 2012 og sammensat det til én tabel:

Terror attacks by extremism type according to Europol, 2006-2012

Year	Type/Event	Ring-wing	Left-wing + Anarchist	Religiously inspired
2012	<i>Attacks</i>	2	18	6
	<i>Arrests</i>	10	24	159
2011	<i>Attacks</i>	1	37	0
	<i>Arrests</i>	5	42	122
2010	<i>Attacks</i>	0	45	3
	<i>Arrests</i>	0	34	179
2009	<i>Attacks</i>	4	40	1
	<i>Arrests</i>	22	29	110
2008	<i>Attacks</i>	0	28	0
	<i>Arrests</i>	0	58	187
2007	<i>Attacks</i>	1	21	2
	<i>Arrests</i>	44	48	201
2006	<i>Attacks</i>	1	55	1
	<i>Arrests</i>	15	52	257
Total	<i>Attacks</i>	9	244	13
	<i>Arrests</i>	96	287	1215

Her fremgår det meget tydeligt at de fleste angreb udføres af venstrefløjs og anarkistiske ekstremister. Europol skeler ikke mellem dem. Langt de fleste anholdte er dog for islamisk terrorisme, selvom antallet af angreb er meget lavt. Måske politiet er særligt effektive her, eller at angriberne er særligt inkompetente. Højrefløjsekstremisterne svinger meget i deres aktivitet som slet ikke er så konsistent som venstrefløjsekstremisterne.

Nuvel er tallene for hele EU, og det kunne jo tænkes at højrefløjsekstremisme er populært i Danmark, mens at venstrefløjsekstremisme kun findes i de andre lande. Det virker dog ikke særligt sandsynligt.

I det store og det hele lader det til at muslimsk og venstrefløjsektremisme giver anledning til flest problemer i Danmark, og i EU. Når pressen således omtaler højrefløjsektremisme meget oftere, så kan det ikke forklares ved at højrefløjsektremisme skulle være mere udbredt eller mere problematisk. Jeg ser ingen anden vej end at forklare det med partiskhed hos journalisterne. Altså at journalister ubevidste vælger at skrive om emner eller bruge ord som passer med deres personlige overbevisninger.

§5.2 Mediets politiske ståsted og omtalen af højrefløjsektremisme

Hvis man ser tilbage på grafen over omtalen af højrefløjsektremisme, og tænker på mediernes ideologiske ståsted, så lader der til at være en sammenhæng mellem jo mere venstreorienteret mediet anses for at være, og hvor meget det omtaler højrefløjsektremisme. De fem nederste medier betragtes nok alle som borgerlige eller konservative, mens DR, Information og Politiken betragtes som røde eller kulturradikale. DR er endda statsejet og finansieres over *de facto* skatten medielicens.

Det er således uafhængigt evidens for partiskhed.

§5.3 Loven og mediebias

I *Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed* ([LBK nr 1188 af 23/09/2013](#)) står der følgende:

§ 10. Den samlede public service-virksomhed skal via fjernsyn, radio og internet el. lign. sikre den danske befolkning et bredt udbud af programmer og tjenester omfattende nyhedsformidling, oplysning, undervisning, kunst og underholdning. Der skal i udbuddet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden. Ved informationsformidlingen skal der lægges vægt på saglighed og upartiskhed. Programvirksomheden skal sikre befolkningen adgang til væsentlig samfundsinformation og debat. Der skal endvidere lægges særlig vægt på dansk sprog og dansk kultur. Programvirksomheden skal endvidere afspejle bredden i produktionen af kunst og kultur og give programtilbud, som reflekterer mangfoldigheden af kulturinteresser i det danske samfund.

[Den Danske Ordbog definerer "upartisk"](#) som 'som ikke (på forhånd) tager parti for nogen eller

noget; som kan foretage en uvildig bedømmelse'. Så man man diskutere om dækning som er ude af proportioner med problemet fælder under upartiskhed. Det vil jeg ikke nærmere diskutere her.

§6 Data

Alle data er frit tilgængelige og findes her: <https://docs.google.com/spreadsheet/ccc?key=0AoYWmgpqFzdsdHBTLWY1OUtoQTRDRGFmOTZqUi12dkE#gid=0>